

Huddinge kommun
Kommunfullmäktige
2022-04-25

PROTOKOLLSANTECKNING

Ärende 8: Årsredovisning 2021 för Huddinge kommun

Bakgrund

Socialdemokraterna vill att välfärdens resurser ska gå till välfärden och att Huddinge ska vara en trygg kommun. I vårt förslag till Mål- och budget för 2021 föreslog vi en trygghetsfond och en satsning på att påbörja arbetet att erbjuda all personal en heltidsanställning. Sammanlagt handlar det om satsningar på totalt 59 miljoner kronor på förskolan och skolan, 10 miljoner kronor på sommarjobb för unga och andra förebyggande insatser inom välfärdens verksamheter samt 10 miljoner kronor i trygghetsfonden. Därutöver 51 miljoner kronor på äldreomsorgen med hjälp av regeringens särskilda satsning.

Årsredovisningen beskriver en omfattande och i stora delar mycket imponerande verksamhet. Den visar inte minst på hur kommunens medarbetare och chefer varje dag gör viktiga insatser för Huddingeborna inom en lång rad områden. Detta också under den svåra tid som coronapandemin inneburit för många verksamheter. Årsredovisningen utgår från det beslut om mål och budget som fattades av kommunfullmäktige i november 2020. Vi hade då andra förslag och vi menar att vår budget tillsammans med regeringens investeringar och statsbidrag hade gett bättre förutsättningar för kommunens verksamheter. Moderaternas skattesänkning på 10 öre motsvarar en årslön till 42 anställda lärare i grundskolan. Dessvärre valde inte en majoritet i fullmäktige att ställa sig bakom vårt budgetförslag. Mycket av det som görs inom kommunens verksamheter är positivt, men vi socialdemokrater ser allvarliga utmaningar inom inte minst i grundskolan, äldreomsorgen och med tryggheten i hela kommunen.

Resultatet för den kommunala koncernen uppgår till 705 mnkr. Det är 131 mnkr högre jämfört med föregående år. Årets resultat för kommunen enligt ekonomiska målet är 402 mnkr, vilket motsvarar 6 procent av skatt, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning och är 274 mnkr bättre än budgeterat. Det förklaras bland annat av högre skatteintäkter. Regeringen har genom ett aktivt stöd till enskilda och till företag lyckats förhindra att coronapandemin resulterat i massarbetslöshet och ekonomisk kris. Stödet till välfärden är rekordstort. Vi menar att det är nödvändigt att vi använder den här ekonomiska styrkepositionen för att stärka skolan och äldreomsorgen, förbättra arbetsmiljön och arbetsvillkoren och öka tryggheten runt om i vår kommun.

När det gäller måluppfyllelsen så har vi respekt för att det är svårt att göra samlade bedömningar av måluppfyllelsen i en så omfattande verksamhet så tycker vi att förslaget till årsredovisning även i år tenderar att i vissa delar beskriva verkligheten i alltför ljusa färger, däribland måluppfyllelsen för grundskolenämnden och kommunstyrelsen.

Alla barn och elever ska få en god utbildning

I skolan läggs grunden för resten av våra liv. En jämlik kunskapsskola är vårt mål för Huddinge. Det är därför bekymmersamt att andelen i årskurs 9 som har uppnått kunskapskraven i alla ämnen fortsätter att minska. Av grundskolenämndens verksamhetsberättelse framgår dessutom att måloppfyllelsen anges som i hög grad uppfylld trots att fler elever har försämrade kunskapsresultat och att skillnaderna mellan eleverna som klarar respektive inte klarar kunskapskraven ökar. Att i ett sådant allvarligt läge beskriva måloppfyllelsen om förbättrade kunskapsresultat som god är inte en slutsats vi delar.

Coronapandemin slog hårt mot samhället även under 2021. Vi har alla, enskilda människor såväl som samhällsviktiga verksamheter, behövt vidta åtgärder för att minska smittspridningen, skydda riskgrupper och i förlängningen rädda liv. I vårt senaste budgetalternativ för kommunen föreslog vi satsningar på 27 miljoner kronor mer till Huddinges skolor än den moderatledda koalitionen. Det är resurser som vi anser hade behövts. Inte minst med anledning av att Huddinges lärartäthet tillhör de lägsta i landet och vi har en både hög och ökande sjukfrånvaro bland våra lärare. Skickliga och engagerade lärare är den viktigaste faktorn för att våra elever ska lyckas i skolan och alla barn och elever har rätt att möta behöriga och kompetenta lärare som trivs och mår bra på sin arbetsplats.

För oss socialdemokrater är det en självklarhet att varje skattekrona ska användas så effektivt som möjligt. Att vi har en god ekonomisk hushållning är grundläggande för all verksamhet i kommunen. Vi menar dock att förutsättningarna för att uppnå detta inte är tillräckliga. Den moderatledda koalitionen har under många år valt att inte räkna upp grundskolenämndens budget i förhållande till löner och priser. Konsekvensen blir att rektorer och personal har tvingats skära ner och spara in för att hålla budget. Att det positiva resultat som kommunen kan göra för 2021 – på grund av de stora satsningarna på välfärden från regeringen och samarbetspartierna – går till att sänka skatten i stället för att höja lärartätheten ordentligt och stärka kvaliteten i Huddinges skolor är beklagligt.

Medarbetarna är kommunens viktigaste resurs

Personalen är vår viktigaste resurs och det är genom att de har goda förutsättning och villkor som Huddingeborna får den kvalitet i kommunens verksamheter som de har rätt att förvänta sig. Huddinge är på många sätt en bra kommun att bo och leva i. Samtidigt präglas kommunen av ojämlikhet och stora utmaningar i välfärden som är ett resultat av underfinansiering under flera år.

En fråga som är direkt avgörande för Huddinges utveckling och den kvalitet som Huddingeborna kan förvänta sig från kommunen är arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare. Om inte kommunen lyckas behålla och attrahera kompetent personal genom bland annat goda arbetsvillkor och förutsättningar att göra ett bra jobb kommer kvaliteten att försämrats.

Sjukfrånvaron är inte tillbaka på samma nivå som innan pandemin och 2021 års etappmål som sattes till 7,9 procent. Kommunen ska ställa höga och tydliga krav på arbetsvillkor – även i privata verksamheter som finansieras av kommunens skattemedel. Att sjukfrånvaron i Huddinge fortfarande är bland den högsta i länet är fortsatt oroande.

Personalomsättningen är ett viktigt mått för kommunen och vittnar bland annat om verksamhetens kvalitet och arbetsmiljö. Våra satsningar på att avskaffa de ofrivilliga deltiderna i kommunen hade varit en viktig pusselbit i arbetet med att stärka kommunen som attraktiv arbetsgivare. Det finns också ett fortsatt behov i kommunen att minska och följa upp kostnaderna för inhyrd personal och ta ett samlat grepp om arbetet med vikarier när ordinarie personal exempelvis är sjuk.

En god arbetsmiljö främjar ett hållbart, säkert och långsiktigt arbetsliv med väl fungerande verksamheter som är i ständig utveckling. Oavsett fas i livet ska man kunna arbeta i kommunens verksamheter, och vi socialdemokrater anser att kommunen ska sträva efter att medarbetare och chefer ska kunna förena föräldraskap med förvärvsarbete. Delade turer får aldrig förekomma och alla former av diskriminering ska motverkas.

En äldreomsorg av hög kvalitet

I vårt budgetförslag satsade vi mer på personalen inom äldreomsorgen för att förbättra deras arbetsvillkor med rätten till heltid och färre timanställda. Vi socialdemokrater vill dock peka på några saker som inte är bra i årsredovisningen och som med vår budget kunde ha varit bättre. En sak som skulle påverkas positivt med bättre arbetsvillkor är sjukfrånvaron. Under pandemin blev sjukfrånvaron betydligt högre än normalt. Den har nu sjunkit till ungefär den nivå den var innan pandemin. Den nivån är som tidigare påpekats för hög.

Socialdemokraterna ser med oro på de privatiseringar som genomförs av den moderatledda koalitionen, försöket att lägga ner den kommunala hemtjänsten och nu senast konkurrensutsättning av lokalvården.

Hemtjänsten i egen regi visar som tidigare ett underskott beroende på felaktig budgetering. Ett arbete har pågått länge att försöka åtgärda detta underskott. Man arbetar med bättre planering och schemaläggning och har på så sätt lyckats sänka underskottet något.

En jämlik och jämställd kommun där invånarna är delaktiga i samhällsutvecklingen

En förutsättning för ett jämlikt och delaktigt Huddinge är jämställdhet. För att kommunen ska bli mer jämlik och utvecklas på bästa sätt måste kvinnor och män ha lika möjligheter och rättigheter. Vi socialdemokrater menar att kvinnor och män i Huddinge ska vara ekonomiskt jämställda och ha samma makt att forma samhället och sina liv. De kommunala resurserna ska fördelas jämlikt och jämställt. Jämställdhetsperspektivet ska integreras i alla kommunens verksamheter och i styrning av organisationen.

Segregationen och ojämlikheten i kommunen ska minska genom att stärka samhörigheten och tilliten invånarna emellan. Det finns idag stora klyftor i Huddinge. För att få ett jämställt samhälle är det viktigt att kunna synliggöra ojämställdheten. Ett av de bästa verktygen är könsuppdelad statistik, kartläggningar och konsekvensbedömningar som visar hur verkligheten ser ut.

I tidigare årsredovisningar har skillnader mellan kön, ålder och bostadsområde belysts. Då har det funnits underlag att diskutera ojämlika levnadsvillkor gällande bland annat utbildningsnivå, förvärvsfrekvens, trivsel, hälsa, valdeltagande och mellanmänsklig tillit. Socialdemokraterna har utifrån den analysen framhållit vikten av att kommunen ska arbeta med områdesutvecklingen i Vårby, Flemingsberg och Skogås – inte minst med förebyggande folkhälsofrågor, demokratifrågor och med trygghetsfrågor. Vi saknar analysen i årsredovisningen för 2021 och därmed saknar vi förslag på de åtgärder som behövs för att öka jämlikheten.

En trygg kommun

Trygghet är en förutsättning för ett jämlikt samhälle. Det kan inte skapas med skattesänkningar, nedskärningar och sänkta löner. I stället behöver vi samlas för att minska klyftorna. Huddinge ska vara en trygg, jämlik och demokratisk kommun som präglas av rättvisa och delaktighet. I Huddinge ska alla invånare känna sig trygga och säkra, ha likvärdig service och få ett jämlikt bemötande oavsett bakgrund.

Även under 2021 drabbades Huddinge av flera skjutningar och våldsdåd. Det är i betydande grad en följd av narkotikahandel och att det finns tre tungt kriminella nätverk etablerade i kommunen. Likaså är bland annat inbrott och skadegörelse i kommunens skolor ett fortsatt stort problem som behöver lösas. Det handlar både om barnens och personalens trygghet, men också om hur vi använder våra gemensamma skattekronor.

Brottslighet och otrygghet påverkar hela samhället, förtroendet vi känner för rättsväsendet och tilliten Huddingeborna emellan. Men vi måste klara av att både knäcka gängbrottsligheten och förebygga brottens orsaker. Målet om att Huddinge kommun ska upplevas som trivsamt och tryggt bedöms som delvist uppfyllt. Det uppmanar till ökad beslutsamhet och kraftsamling i det lokala trygghetsarbetet. Det behövs fler kameror, förbättrad belysning och fler ordningsvakter i våra kommundelscentrum, såväl som fler lärare, fler fritidsgårdar och ett ökat stöd till föreningslivet.

Rättvis klimatomställning

Klimatomställningen måste ske rättvist. Därför är det bra att den socialdemokratiska regeringen har tillfört historiska satsningar på klimatanpassningsmedel som ska komma kommuner till del. Här vill vi socialdemokrater se kommunen genomföra breda och träffsäkra klimatanpassningar av områden vi vet påverkas mest av klimatförändringarna, såsom översvämningarna i centrala Huddinge.

Socialdemokraterna kommer fortsätta arbeta för ett mer hållbart Huddinge. Det är bra med högt uppsatta mål men det räcker inte med att överlämna mål till förvaltningarna. Det är inte tillräcklig med ett bra miljöprogram om inte alla delar av kommunen gör sitt för att förverkliga den. Det kräver ett ökat engagemang och ansvar bland förtroendevalda. Idag finns det ingen kontrollverksamhet mot nämnderna. Kommunens förmåga att nå målen ökar genom en upptrappning av resurser i både ekonomi och personal.

Utöver att kommunen måste arbeta mer intensivt med att sänka fosforhalterna i våra sjöar, minska kommunens energianvändning och utsläpp av växthusgaser, hålla nere hushållsavfallet, öka antalet fordon med förnyelsebart bränsle i kommunens fordonsflotta samt att skydda vår vackra natur - så har Socialdemokraterna sedan länge också påpekat vikten av att bygga i trä.

Runt om i Sverige och i flertalet Stockholmskommuner har det skett en byggboom av flerbostadshus i trä. De senaste åren har det faktiskt byggts ca 1800 lägenheter med en stomme av trä i länet och det förväntas bygga många fler. Ändå har den moderatledda koalitionen fortfarande inte planerat att något av de kommande projekten skall byggas i trä. Här vill vi socialdemokrater se högre ambitioner med tanke på de klimatpositiva faktorer som hus i trä medför.

För Socialdemokraterna

Sara Heelge Vikmång